

A Római Birodalom története (Kr. e. 753 - Kr. u. 476)

Idő	Események
Kr. e. 753	Róma monda szerinti alapításának éve.
Kr. e. 509-től	Sorozatos háborúk az etruszk és a szomszéd népek ellen.
Kr. e. 494	A néptribunusi intézmény.
Kr. e. 493	Latin szövetség létrehozása a szomszéd törzsek ellen.
Kr. e. V. sz. közepe	A gyalogság szerepének növekedése, védekező harcok. A plebejus népgyűlés szerepének növekedése.
Kr. e. 451-450	A XII táblás törvények.
Kr. e. 445	Érvényes házasság a patríciusok és a plebejusok között.
Kr. e. 443	Censori intézmény. (Csak patríciusok!)
Kr. e. 396	Veii elfoglalása. Colonia Veii területén.
Kr. e. 387	Gallok győzelme Alliánál.
Kr. e. 367	A Licinius-féle földtörvény.
Kr. e. 366	Az egyik consul plebejus; praetorok.
Kr. e. 343-290	Háború a samnisok (és közben a latinok) ellen.
Kr. e. 326	Adósrabszolgaság eltörlése.
Kr. e. 312	A senatus plebejus tagokkal bővül.
Kr. e. 300	Minden papi hivatal megnyílik a plebejusok előtt.
Kr. e. 287	Eltörlik a népgyűlési határozatok szenátusi jóváhagyását.
Kr. e. 280-272	A dél-itáliai görög városok meghódítása.
Kr. e. 264-241	Az első pun háború.
Kr. e. 218-201	A második pun háború.
Kr. e. II. sz. közepe	A keleti országok végleges meghódítása.
Kr. e. 149-146	A harmadik pun háború.
Kr. e. 133	Tiberius Sempronius Gracchus földreform kísérlete.
Kr. e. 123-121	Gaius Sempronius Gracchus (Tiberius Gracchus öccse) földreform kísérlete.
Kr. e. 104	Marius hadseregreformja.
Kr. e. 91-89	Polgárháború a Római Köztársaságban, melynek végén az itáliai szövetségesek megkapják a római polgárjogot.
Kr. e. 74-71	Spartacus rabszolga felkelése.
Kr. e. 60	Az első triumvirátus Rómában. /Caesar, Crassus, Pompeius/
Kr. e. 58-51	Caesar a Rajnáig meghódítja Galliát.
Kr. e. 49-44	Caesar diktatúrája.
Kr. e. 48	Caesar legyőzi Pompeiust Pharszlosznál. (Később

	Pompeiust megölik Egyiptomban.)
Kr. e. 44. III. 15.	Caesar meggyilkolása.
Kr. e. 43	A második triumvirátus. /Octavianus, Antonius, Lepidus/
Kr. e. 42	Csata Philippinél. A triumvirek győzelme Caesar gyilkosai (Brutus és Longinus) felett.
Kr. e. 31	Az actiumi tengeri csatában Octavianus legyőzi Antonius és Kleopátra flottáját.
Kr. e. 27	A principátus kezdete. Octavianus felveszi az Augustus (fenséges) nevet és lényegében egyeduralmat alakít ki.
Kr. e. 10	Pannónia meghódítása.
Kr. u. 14-68	A Julius-Claudius-dinasztia császárai.
Kr. u. 68-69	Polgárháború.
Kr. u. 69-96	A Flavius-dinasztia császárai.
Kr. u. 96-192	Az Antoninusok uralkodása.
Kr. u. 98-117	Az utolsó nagy hódító, Trajanus uralkodása. (Dácia meghódítása, Keleten eljut a Kaspi-tengerig és a Perzsa-öbölig, a Római Birodalom legnagyobb területi kiterjedése.)
Kr. u. 193-211	Septimius Severus uralkodása.
Kr. u. 211-235	A Severus-dinasztia császárai.
Kr. u. 212	Caracalla császár a római polgárjogot a birodalom minden szabad lakosára kiterjeszti.
Kr. u. 235-268	A katonai anarchia kora.
Kr. u. 260-268	Gallienus uralkodása, a stabilizálódás kezdete.
Kr. u. 268-284	Az illyr katonacsászárok kora.
Kr. u. 284-305	Diocletianus császár uralkodása (dominatus).
Kr. u. 293	Diocletianus bevezeti a tetrarchia (négyes uralom) intézményét.
Kr. u. 313-337	A Constantinus-dinasztia császárai.
Kr. u. 313	Nagy Constantinus rendelete a vallásszabadságról.
Kr. u. 325	A niceai zsinat.
Kr. u. 364-378	A Valentinianus-dinasztia császárai.
Kr. u. 379-395	Theodosius kora.
Kr. u. 395	A birodalom kormányzása végleg kettéválik. A keleti rész központja Konstantinápoly, a nyugatié Róma (majd Milánó és Ravenna) lesz.
Kr. u. 451	A catalaunumi csatában nyugatrómai győzelem a hunok felett.
Kr. u. 476	A germán Odoaker megfosztja trónjától Romulus Augustulus nyugatrómai császárt.

Ajánlott irodalom:

Ferenczy – Maróti – Hahn: Az ókori Róma története Bp., Nemzeti Tankönyvkiadó 1998.

Grant: Róma császárai Bp., Corvina 1996.

Jones: Augustus Bp., Gondolat 1976.

Németh György /szerk./: Római történeti kézikönyv Bp., Korona 2001.